

Fiche 2: Mededeling inzake het i2010-actieplan voor de elektronische overheid

Titel:

Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's "Het i2010-actieplan voor de elektronische overheid: Versnelde invoering van de elektronische overheid voor het nut van iedereen"

<i>Datum Raadsdocument:</i>	26 april 2006
<i>Nr Raadsdocument:</i>	8688/06
<i>Nr. Commissiedocument:</i>	COM(2006) 173
<i>Eerstverantwoordelijk ministerie:</i>	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in nauwe samenwerking met Economische Zaken i.o.m. FIN, V&W, SZW, LNV

Behandelingstraject in Brussel: Raadsconclusies in de Telecomraad van 8 juni 2006.

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

De mededeling kan worden gezien als een vervolg op de egovernment doelstellingen uit het eEurope programma en is tot stand gekomen omdat de Europese Commissie blijvend een leidende rol wil vervullen in het aanjagen van egovernment ontwikkelingen in de Europese lidstaten. Effectieve en innovatieve overheden worden beschouwd als een belangrijke factor voor een mondiaal concurrerend Europa. Egovernment wordt daarbij gezien als een belangrijke katalysator. De Commissie constateert dat in voorgaande jaren behoorlijke vooruitgang is geboekt, maar zij benadrukt dat het realiseren van grotere opbrengsten om innovatie vraagt (o.a. herinrichten van werkprocessen, ontwikkelen van vaardigheden).

De doelstelling van de Commissie is tweeledig:

- het voorkomen van fragmentatie bij verdergaande informatisering in de lidstaten die nieuwe barrières opwerpt voor de interne markt, met andere woorden het stimuleren van interoperabiliteit.
- het vergroten van schaalvoordelen en het verkleinen van investeringsrisico's binnen de lidstaten door gezamenlijke ontwikkeling en uitwisseling van 'good practices'. Hierdoor verloopt de toepassing van egovernment sneller en kunnen burgers en bedrijven aantoonbare voordelen zien.

De Commissie heeft zich in het actieplan geconcentreerd op 5 concrete thema's, te weten:

- 1) vergroten van 'inclusion' door egovernment, d.w.z. voorkomen dat mensen worden uitgesloten van de voordelen van de informatiemaatschappij (met aandacht voor toegankelijkheid van overheidswebsites en het beter bedienen van sociaal achtergestelde groepen);
- 2) realiseren van een grotere effectiviteit en efficiëntie. Onder effectiviteit wordt verstaan dat burgers en bedrijven beter worden bediend (minder administratieve lasten, grotere klanttevredenheid en transparantie), bij efficiëntie gaat het vooral om de doelmatigheid. Op nationaal niveau dienen de doelstellingen te worden gerealiseerd en op Europees niveau wordt voortgang gemeten en gefaciliteerd in het uitwisselen van ervaringen en bouwstenen;
- 3) realiseren van een aantal sleuteldiensten met een grote impact op burgers en bedrijven (e-procurement en paneuropese overheidsdiensten ten behoeve grensoverschrijdende dienstenverlening aan burgers en bedrijven);
- 4) ontwikkelen van voorzieningen voor veilige en interoperabele elektronische toegang tot overheidsdiensten: (elektronische authenticatie (eIDM) en elektronische documenten);
- 5) versterken van participatie en democratische besluitvorming in Europa (uitwisselen van ervaringen).

Binnen de hierboven genoemde thema's heeft de Commissie een aantal acties aangekondigd. Met het actieplan biedt de Commissie meer mogelijkheid voor grootschalige pilots. Daarnaast zal ze een 'measurement framework' voorstellen om voortgang te kunnen meten, op een aantal indicatoren op bovenstaande thema's. Dit wordt in de implementatiefase uitgewerkt.

De lidstaten zelf moeten invulling geven aan modernisering van de overheid door middel van egovernment.

De mededeling is tot stand gekomen in goede samenwerking met de lidstaten. Ter voorbereiding op het actieplan zijn tijdens het Nederlands voorzitterschap op hoogambtelijk niveau aanbevelingen opgesteld (Cobra aanbevelingen). De ministeriële conferentie van Manchester van 24-25 november 2005 is richtinggevend geweest voor het actieplan. Nederland was trekker van het thema *effectiviteit en efficiëntie*.

Rechtsbasis van het voorstel: n.v.t., betreft een mededeling.

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement: n.v.t., betreft een mededeling.

Instelling nieuw Comitologie-comité: n.v.t.

In aanloop naar het nieuwe actieplan heeft de eEurope stuurgroep een egovernment groep in het leven geroepen met een mandaat voor het doen van aanbevelingen voor het actieplan. De huidige I2010 high level groep heeft een nieuwe egovernment groep in het leven geroepen, met een nieuw mandaat. Daarnaast blijven de comitologie committees van de verschillende programma's bestaan (zoals PEGSCO van IDABC programma).

Subsidiariteit en proportionaliteit:

Subsidiariteit: Strikt genomen niet van toepassing, het betreft een mededeling. Voor zover tot een beoordeling dient te worden overgegaan, luidt het oordeel positief. De Commissie erkent de soevereiniteit van de lidstaten op het gebied van de inrichting van het openbaar bestuur en de informatievoorziening. Het belangrijkste argument voor betrokkenheid op EU niveau is het voorkomen van fragmentatie (lees: eiland automatisering binnen lidstaten), waardoor barrières ontstaan voor de interne markt. Daarnaast wil zij egovernment ontwikkelingen stimuleren door te faciliteren dat gebruik gemaakt van concepten, toepassingen, standaarden etc die in andere lidstaten ontwikkeld zijn. Hierin zit een duidelijke toegevoegde waarde boven nationaal beleid.

Proportionaliteit: Strikt genomen niet van toepassing, het betreft een mededeling. Voor zover tot een beoordeling dient te worden overgegaan, luidt het oordeel positief. In de impact assessment geeft de Commissie aan dat ze drie opties heeft overwogen: een scenario met beperkte financiële middelen, een gefocust actieplan, en een uitgebreid actieplan. De Commissie heeft gekozen voor een gefocust actieplan, met huidige onveranderde financiële middelen. Nederland deelt deze keuze, omdat bij de in het actieplan geïdentificeerde thema's een duidelijke toegevoegde waarde boven het nationale beleid ligt en financiële middelen passend zijn.

Consequenties voor de EU-begroting:

Het actieplan heeft geen financiële paragraaf. Hierdoor is niet duidelijk welk bedrag uitgetrokken wordt voor de verschillende acties in het actieplan. Door de Commissie wordt in de 'impact assessment' geschat dat ze ca 75 mln per jaar zal uitgeven aan de verschillende EU activiteiten. Deze worden uit meerdere lopende programma's gefinancierd zoals Information Society Technologies (IST), Interoperabel Delivery of Services to Administrations, Businesses and Citizens (IDABC), Competitiveness and Innovation Programme (CIP), en voorlopers hiervan zoals eTen en Modinis etc). Het betreft daarmee geen nieuwe uitgaven voor de EU begroting.

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger:

Het actieplan heeft alleen consequenties voor zover Nederland daartoe zelf in haar beleid nieuwe ambities formuleert. Er bestaat veel ruimte voor eigen beleid. Het actieplan houdt geen verplichting in, maar is vooral agenderend, wijst op de voordelen en biedt ondersteuning. Lidstaten zelf bepalen de prioriteiten voor nationaal beleid en de hoogte van de investeringen. Daarnaast voert Nederland al veel beleid uit binnen deze Europese doelstellingen. In Nederland staat elektronische overheid al op de politieke agenda. Recentelijk heeft het kabinet samen met de decentrale overheden besloten om bovenop de reguliere budgetten 55,5 mln vrij te maken voor invoering van de elektronische overheid, teneinde de dienstverlening voor burgers en bedrijven te verbeteren en de administratieve lasten te verminderen. Dit sluit aan bij de doelstellingen van het actieplan.

Aan de deelname aan de EU activiteiten (bijvoorbeeld pilots) kunnen nog financiële, personele consequenties zitten. Deelname aan deze activiteiten is op vrijwillige basis. Hierbij dient door de betrokkene per activiteit een afweging te worden gemaakt, afhankelijk van het antwoord op de vraag of deelname hieraan opportuun is.

De Commissie geeft aan dat met egovernment (inclusief herinrichting van werkprocessen) de effectiviteit van overheden kan worden vergroot. Hierdoor kunnen juist baten worden bereikt voor burgers, bedrijven (o.a. minder administratieve lasten) en overheden zelf; en voor de maatschappij als geheel.

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering):

Van de lidstaten wordt verwacht dat de het Europese actieplan wordt meegenomen in nationale actieplannen. Het huidige programma voor de elektronische overheid hoeft niet te worden aangepast, aangezien dit voldoende aansluit bij de lopende doelstellingen. Bij eventuele vervolgplannen dienen de Europese doelstellingen wel te worden meegenomen.

E-procurement is deels al gerealiseerd doordat sinds april 2004 het aankondigen van aanbestedingen elektronisch mogelijk is. Binnen afzienbare termijn wordt ook het aanbesteden elektronisch mogelijk wanneer de aanbestedende diensten de beschikking krijgen over TenderNed. Dit systeem is eigendom van EZ en wordt beheerd door PIANOo (een kennisnetwerk voor aanbesteden). De overige activiteiten die onder e-procurement vallen zoals elektronisch factureren staan op de strategische agenda van de CDI's (centrale directeuren inkoop) van de rijksoverheid.

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen) dan wel voorgestelde datum inwerking treding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid: n.v.t.

Consequenties voor ontwikkelingslanden: geen.

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:

Eind 2003 heeft het kabinet het moderniseringsprogramma "Andere overheid" gelanceerd. Elektronische overheid wordt hierin onderkend als een belangrijk instrument om de dienstverlening te verbeteren, transparantie te vergroten en administratieve lasten te verminderen (o.a. door eenmalige gegevensverstrekking). De ambitie op het gebied van elektronische overheid is nader uitgewerkt in het beleidsdocument "Op weg naar de elektronische overheid" en het daarop gebaseerde programma e-overheid. Hiermee wordt mede invulling gegeven aan het aspect van de toepassing van ICT in de publieke sector uit de rijksrede ICT agenda "Beter presteren met ICT".

Veel doelstellingen in het actieplan van de Commissie sluiten hierbij aan. Daarmee kan het actieplan worden gezien als een ondersteuning van het huidige nationale moderniseringsprogramma. Wel wordt meer aandacht gevraagd voor grensoverschrijdende interoperabiliteit. Met het oog op

interoperabiliteit en leveranciersafhankelijkheid wordt in Nederland al het gebruik van open standaarden gestimuleerd.

De behandeling van de mededeling vindt plaats aan de hand van raadsconclusies in de Telecomraad. In de raadswerkgroep is al overeenstemming bereikt over de raadsconclusies. Er kunnen geen amendementen op het actieplan worden voorgesteld. De I2010 egovernment subgroep adviseert de Commissie bij nadere invulling van de activiteiten.

Nederland heeft gebruik gemaakt van mogelijkheden om bij te dragen aan de inhoud van het actieplan, voordat het als Commissie-voorstel is gepubliceerd.

Belangrijke punten voor Nederland die herkenbaar terugkomen in het actieplan zijn de nadruk op effectiviteit van elektronische overheid, in het bijzonder op de bijdrage van egovernment aan administratieve lastenvermindering, het belang van open standaarden en een federatieve aanpak van een Europese authenticatievoorziening (voortbouwen op binnen lidstaten ontwikkelde voorzieningen, zoals DigiD).

Het actieplan wordt daarom verwelkomd en de raadsconclusies ondersteund. Nederland zal zich constructief opstellen bij een verdere invulling van de acties. Nederland heeft actief geparticipeerd in een aantal groepen ter voorbereiding op het actieplan. Vooral op het gebied van monitoring heeft Nederland ervaring, die ze graag in het Europese traject inbrengt. Wel zal Nederland bij de verdere uitwerking meer duidelijkheid vragen over de beoogde kosten en effecten van de verschillende activiteiten. Bovendien zal Nederland zich kritisch opstellen ten opzichte van de samenhang tussen de verschillende Europese programma's activiteiten en de beoogde doelstellingen.

De Commissie geeft in de impact assessment aan geen mandaat te hebben voor wetgeving voor organisatie van nationale administraties, maar noemt vanuit haar interne markt mandaat wetgeving op langere termijn wel als mogelijkheid. Nederland is van mening dat Europese wetgeving ten aanzien van de organisatie van nationale administraties niet aan de orde kan zijn en zal navraag doen naar de aard van en rechtsgrondslag voor de gesuggereerde wetgeving.